



Національний  
банк України

# Результати опитування керівників підприємств **Миколаївської області** щодо їх ділових очікувань\*

**I квартал 2024 року**



\*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Миколаївської області в I кварталі 2024 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Миколаївської області у I кварталі 2024 року свідчать, що на тлі логістичних труднощів з перетином кордону респонденти очікують **зменшення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні**. Водночас зберігаються **позитивні оцінки респондентів щодо перспектив розвитку їх підприємств** у наступні 12 місяців. Очікується нижча інфляція. Девальваційні очікування залишаються високими.

**У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:**

- **зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – «мінус» 6.3% (у попередньому кварталі – 6.7%) (графік 1). У цілому по Україні очікується збільшення обсягів виробництва – 8.5%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги нижчими темпами:** 56.3% респондентів очікують, що зростання цін перевищить 10.0% (у попередньому кварталі – 73.3%), у цілому по Україні – 51.6%. **Головними чинниками інфляції** респонденти продовжують називати воєнні дії, витрати на виробництво, курс гривні до іноземних валют та ціни на світових ринках (графік 2);
- **девальвацію національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 86.7% респондентів (як у попередньому кварталі), у цілому по Україні – 81.1%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств нижчими темпами:** баланс відповідей – 12.5% (у IV кварталі 2023 року – 26.7%) (таблиця). У цілому по Україні баланс відповідей – 3.7%;
- **збільшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 6.3% (у попередньому кварталі – 13.3%). Водночас респонденти очікують збільшення реалізації продукції на зовнішньому ринку нижчими темпами: баланс відповідей – 16.7% (у IV кварталі 2023 року – 33.3%) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – 10.6% та 6.8% відповідно;
- **обсяги інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар на поточному рівні:** баланс відповідей – 0.0% (у IV кварталі 2023 року – 7.1%). Водночас респонденти очікують, що **обсяг інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт зменшиться вищими темпами:** баланс відповідей – «мінус» 37.5% (у попередньому кварталі – «мінус» 15.4%) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – 8.3% та «мінус» 1.5% відповідно;
- **зменшення кількості працівників на своїх підприємствах:** баланс відповідей – «мінус» 6.3% (у IV кварталі 2023 року – 0.0%) (графік 4). У цілому по Україні – «мінус» 6.3%;
- **зростання цін на товари / послуги, що купують та продають підприємства:** баланси відповідей – 93.8% та 56.3% відповідно (у попередньому кварталі – 92.9% та 56.3% відповідно) (графік 6). На подорожчання товарів і послуг власного виробництва, за оцінками респондентів, найбільше впливають ціни на сировину та матеріали, ціни на енергоносії та вартість трудових ресурсів (графік 7);
- **зростання витрат на одиницю продукції:** баланс відповідей – 25.0% (у попередньому кварталі – 26.7%). Респонденти також очікують **уповільнення зростання витрат на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 20.0% (у попередньому кварталі – 40.0%) (графіки 4, 6).

**Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво**, респонденти називають воєнні дії та їх наслідки, брак кваліфікованих працівників та брак обігових коштів. Респонденти також значно вище, ніж у попередньому опитуванні оцінили вплив недостатнього попиту (графік 5).

**Респонденти прогнозують, що зростання потреби в позикових коштах найближчим часом незначно послабиться** (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити (43.8% опитаних), надають перевагу запозиченням у національній валюті. Оцінки умов доступу до банківських кредитів останнім часом стали жорсткішими (графік 9). Занадто високі ставки за кредитами, надмірні вимоги до застави, наявність інших джерел фінансування та невпевненість у спроможності підприємства вчасно виконувати боргові зобов'язання – головні стримуючі чинники залучення кредитних ресурсів (графік 10).

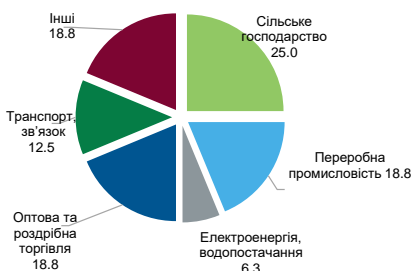
Усі респонденти зазначають, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 96.3%).

**Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):**

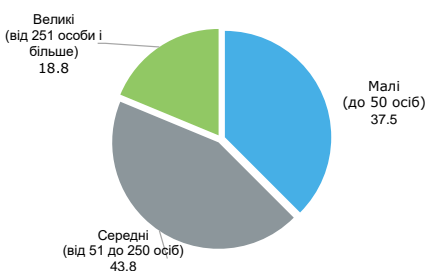
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств поганий:** баланс відповідей – «мінус» 25.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 20.0%), у цілому по Україні баланс відповідей – «мінус» 1.4%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва зменшився й є нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 10.0% (у попередньому кварталі – 20.0%);
- **підприємства області здатні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних виробничих потужностей:** баланс відповідей – 26.7% (у попередньому кварталі – 6.7%).

### Паспорт вибірки<sup>1,2</sup>

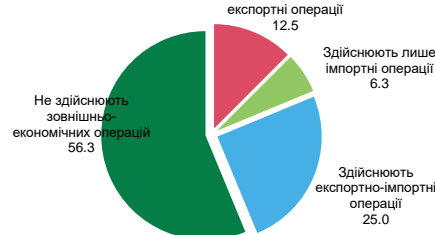
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %



Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

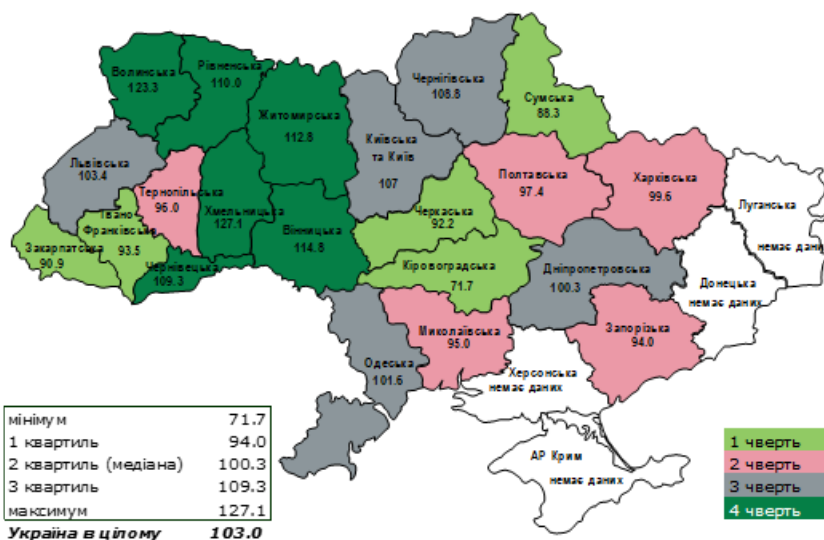


Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %



- період проведення – 31 січня – 22 лютого 2024 року;
- опитано всього 16 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

### Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями<sup>3</sup>, %



\*квартіль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;  
\*\*медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Миколаївської області щодо ділової активності (за складовими)

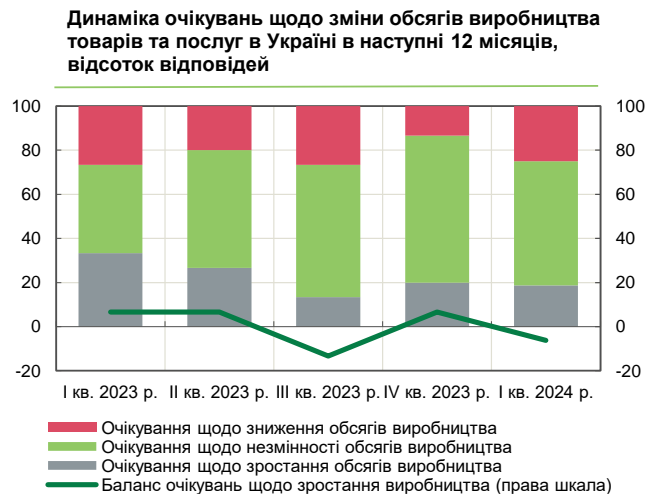
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	I кв. 2023 р.	II кв. 2023 р.	III кв. 2023 р.	IV кв. 2023 р.	I кв. 2024 р.
фінансово-економічного стану	13.3	33.3	20.0	26.7	12.5
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	6.7	40.0	13.3	13.3	6.3
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-20.0	0.0	-15.4	-15.4	-37.5
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	-20.0	-7.1	0.0	7.1	0.0
кількості працівників	0.0	6.7	0.0	0.0	-6.3

<sup>1</sup> Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

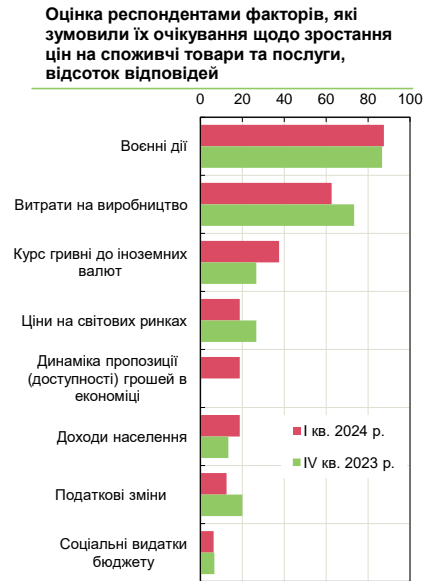
<sup>2</sup> В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

<sup>3</sup> Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

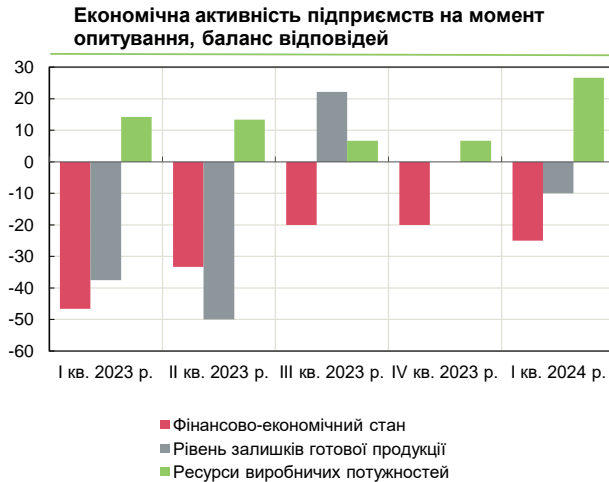
Графік 1



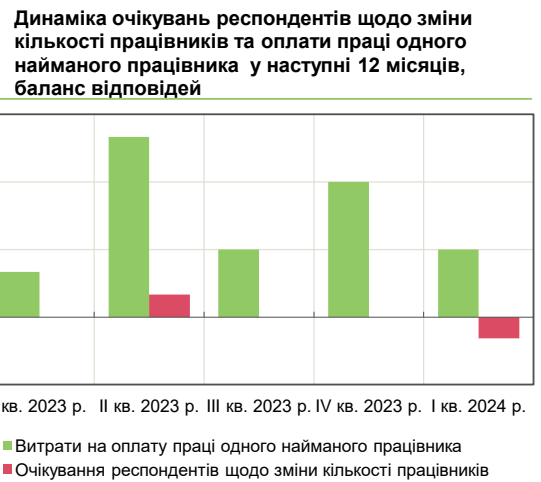
Графік 2



Графік 3



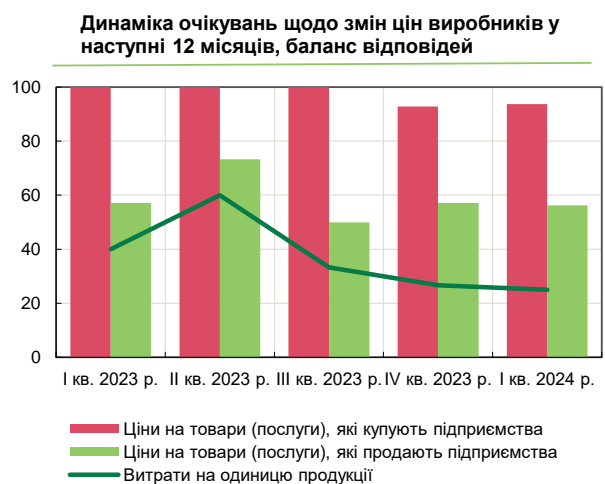
Графік 4



Графік 5



Графік 6



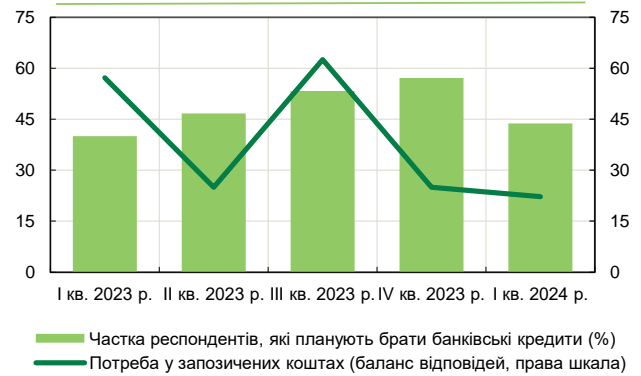
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей



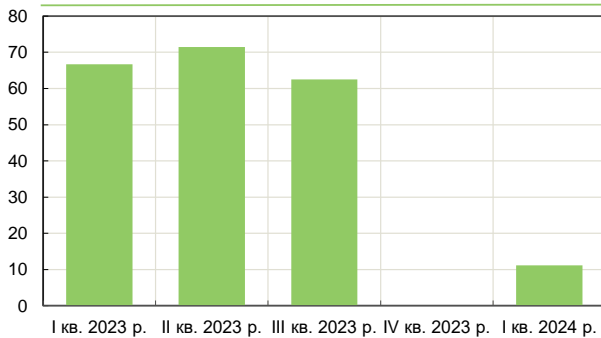
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей



Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей\*



\*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

